

4.2.2. Sagsområder omfattet af § 3, stk. 2

Nogle sagsområder er meget centrale og omfattende og vurderes i særlig grad at forudsætte forudgående afklaringer mellem rigsmyndighederne og Grønlands Selvstyre, således at en overtagelse af det pågældende sagsområde kan finde sted under veltilrettelagte forhold.

Det følger på den baggrund af lovforslagets § 3, stk. 2, at sagsområder, der fremgår af bilagets liste II, overgår til Grønlands Selvstyre på tidspunkter, der fastsættes af selvstyret efter forhandling med rigsmyndighederne.

Det drejer sig om 1) kriminalforsorgen, 2) pas, 3) politiet og anklagemyndigheden samt de hertil knyttede dele af kriminalretsplejen, 4) retsplejen, herunder oprettelse af domstole, 5) kriminalretten, 6) udlændingeområdet og grænsekontrollen, 7) personretten, 8) familieretten, 9) arveretten, 10) advokatvirksomhed, 11) våbenområdet, 12) radiobaserede maritime nød- og sikkerhedstjenester, 13) radiokommunikationsområdet, 14) selskabs-, regnskabs- og revisorområdet, 15) fødevarer- og veterinærområdet, 16) luftfart, 17) immaterialret, 18) ophavsret, 19) skibsvrag, vraggoods og dybdeforringelser, 20) sikkerhed til søs, 21) skibsregistrering og søretlige forhold, 22) kortlægning, 23) farvandsafmærkning, fyrbelysning og lodsområdet, 24) havmiljø, 25) finansiel regulering og tilsyn, 26) råstofområdet, 27) arbejdsmiljø og 28) meteorologi.

Også for så vidt angår de sagsområder, der er medtaget på bilagets liste II, er det Grønlands Selvstyre, der træffer beslutning om overtagelse af sagsområdet og – efter forhandling med rigsmyndighederne – træffer beslutning om tidspunktet for overtagelse. De forudgående forhandlinger med rigsmyndighederne sker alene ud fra en fælles interesse i, at også de mere komplicerede sagsområder kan overtages under veltilrettelagte forhold.

Det vil således f.eks. kunne være nødvendigt, at der i Grønland gennemføres lovgivning, inden et sagsområde overtages. En grønlandsk beslutning om at overtage politiet og anklagemyndigheden vil således nødvendiggøre, at der i Grønland senest samtidig hermed er gennemført lovgivning om bl.a. den nærmere organisation af politiet og anklagemyndigheden.

Der vil også undtagelsesvist kunne være behov for at gennemføre lovgivning i Danmark i forbindelse med, at et sagsområde overgår til Grønlands Selvstyre. F.eks. er det ved lovforslaget forudsat, at der inden selvstyrets oprettelse af domstole – og dermed inden grønlandsk overtagelse af retsplejen – vil skulle gennemføres lovgivning om behandlingen af grønlandske retssager ved Højesteret, jf. pkt. 4.5.3 nedenfor.

De forudgående forhandlinger mellem Grønlands Selvstyre og rigsmyndighederne forudsættes på den baggrund påbegyndt i god tid forud for det tidspunkt, hvor selvstyret agter at overtage det pågældende område.

4.3. Virkningen af grønlandsk overtagelse af sagsområder

Virkningen af, at et sagsområde, som er omfattet af lovforslaget, overgår til Grønlands Selvstyre, er, at selvstyret herefter har den lovgivende og udøvende magt i Grønland inden for det pågældende sagsområde, jf. lovforslagets § 1.

Ved Grønlands Selvstyres overtagelse af sagsområdet retsplejen (liste II, nr. 4), vil den dømmende magt i Grønland tilkomme de domstole, der herefter oprettes af selvstyret, jf. forslaget § 1 og nedenfor under pkt. 4.4.9.

Grønlands Selvstyre har fortsat den lovgivende og udøvende magt inden for sagsområder, der er overtaget efter § 4 i den nuværende hjemmestyrelov, jf. lovforslagets § 23, stk. 3, og ovenfor under pkt. 4.1.1.

Grønlands Selvstyre har endvidere den lovgivende og udøvende magt inden for sagsområder, der er overtaget efter § 5 i den nuværende hjemmestyrelov, jf. lovforslagets § 23, stk. 4, og ovenfor under pkt. 4.1.2.

Sagsområder, der overtages af Grønlands Selvstyre efter lovforslagets §§ 2-4 finansieres af selvstyret fra tidspunktet for overtagelsen, jf. lovforslagets § 6 og pkt. 5 nedenfor.

Lovforslagets § 29 indeholder en overgangsbestemmelse, som fastlægger, hvilken myndighed der skal behandle konkrete sager, som ikke måtte være afsluttede på tidspunktet for et sagsområdes overgang til Grønlands Selvstyre.

Det foreslås i § 29, stk. 1, at konkrete sager, der på tidspunktet for et sagsområdes overgang til selvstyret er under behandling af en dansk myndighed, som udgangspunkt færdigbehandles af vedkommende grønlandske myndighed. Det foreslås endvidere i § 29, stk. 2, at vedkommende danske myndighed i særlige tilfælde og efter aftale med vedkommende grønlandske myndighed kan bestemme, at visse nærmere bestemte sager skal færdigbehandles af de danske myndigheder.

I forbindelse med grønlandsk overtagelse af et sagsområde kan der opstå spørgsmål om ansættelsesforholdene ved de myndigheder, der hidtil har varetaget opgaverne på det pågældende område. Disse spørgsmål behandles ikke i det foreliggende lovforslag, men derimod i et forslag til lov om visse personalemæssige spørgsmål i forbindelse med Grønlands Selvstyres